

NARCIS MRŠIČ (1951-1997)

O sodelavcih, znancih in prijateljih običajno pišemo ob dogodkih dveh vrst: ob njihovih življenjskih jubilejih in delovnih uspehih ali ob njihovem (vselej) prezgodnjem slovesu. Povod za tokratno pisanje je, žal, te, druge vrste. Kakor je pisanje ob prvih priložnostih prijetno, tako gredo vrstice, ki jih prijatelj in sodelavec nikoli ne bo bral, težko na papir.

Sredi septembra 1997 je na vrhu znanstvene ustvarjalnosti, poln življenjskih načrtov nenadno umrl doc. dr. Narcis Mršič, znanstveni svetnik na Biološkem inštitutu Jovana Hadžija Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU.

V pojasnilo, da - sama zgodovinarica - posvečam te spominske vrstice biologu, naj omenim, da sta Narcisova in moja službena pot dobrih dvajset let v "naši hiši", Znanstvenoraziskovalnem centru Slovenske akademije znanosti in umetnosti, in zunaj nje potekali na nek način usklajeno in se pogosto križali. Po opravljeni gimnaziji, ki jo je obiskoval na Reki, se je Narcis - leto mlajši od mene - leto kasneje kot jaz na zgodovino vpisal na biologijo v (isti) stavbi Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Na biološkem inštitutu se je kot stažist-asistent zaposlil 1975, medtem ko sem sama postala stažistka-asistentka na zgodovinskem inštitutu leto prej. Narcis je bil izjemno delaven in sistematičen raziskovalec. Doktoriral je v rekordnih sedmih letih (1982) in me pri tem prehitel za eno leto, pri izvolitvi v naziv znanstvenega sodelavca (v istem letu) pa za dve. Višji znanstveni sodelavec je postal leta 1988, znanstveni svetnik pa 1993, obakrat sem mu sledila z zamikom enega leta. Leta 1988 je (tokrat dve leti za menoj) prejel raziskovalno nagrado sklada Borisa Kidriča.

Kot vrhunskega strokovnjaka so ga pritegnili tudi k sodelovanju na Oddelku za biologijo Biotehniške fakultete v Ljubljani, njegova izjemna ustvarjalnost pa ga je v letu 1997 uvrstila med redke dobitnike laskavega priznanja Zlati znak Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU za leto 1996.

Preteklih dobrih dvajset let sva se z Narcisom pogosto srečevala in si vselej ukradla minuto časa za besedo ali dve. Skozi razgovore, v katerih je bil izjemno odkrit in odprt, sem spoznavala njegov značaj, njegovo delo, a tudi njegove hobije in njegovo družino - ženo in sina, mamo in brata. Slovel je kot "tisti, ki ima doma živega krokodila". Ko sva odkrila, da nama je obema pri srcu jadrnanje, sva si po poletnih dopustih pogosto izmenjala izkušnje. Seveda pa on na morju ni užival le rekreativnega, aktivnega počitka, ampak je z družino

obiskoval dalmatinske otoke in na njih iskal primerke za svoje raziskave, ki jim je bil povsem predan. Podredil jim je svoj življenjski ritem in jim prilagodil svoje družinsko življenje. V tihih nočnih urah, ko drugi ljudje ležemo k počitku, se je začel njegov raziskovalni in ustvarjalni "delovni dan" ob skodelici kave, cigareti in živalicah, ki jih je proučeval in risal.

Ko je po osamosvojitvi prišlo do reorganizacije financiranja raziskovalnega dela po projektih, so se najini interesi vnovič srečali. Vsak za svojo stroko sva skušala dokazati pomen nacionalnih ved, ki raziskujejo slovenski prostor in slovenskega človeka. Prizadevanja so naju z ramo ob rami popeljala do položajev sodelavcev - svetovalcev Ministrstva za znanost in tehnologijo. Skupaj sva na Narcisovo pobudo in pod njegovim vodstvom pripravila osnutek programa za sklop raziskav Narava in kultura, kjer me je pritegnil kot svojo namestnico. Ker sva pri tem oba zakoračila na področje, ki nama je bilo novo, sva ničkolikokrat iskala nasveta, pomoči in opore drug drugega.

Narcis je bil oseba, ki je vzbujala vedro zaupanje. Tudi ob neprijetnih dejstvih se je znal pošaliti in svet je postal svetlejši. S svojim živahnim temperamentom je osvojil tudi najbolj zadržte resnobneže. Izžareval je nalezljiv optimizem in brez zadrege opisoval svoje življenjske in delovne načrte, za katere ni bilo videti ovir.

Prijatelji, znanci in sodelavci smo poleg njegove družine med tistimi redkimi srečneži, ki smo imeli priložnost in možnost, da smo doživljali Narcisovo prisotnost, čutili njegov hudomušni šarm, ustvarjalno energijo in delovno vnemo. Kdor ga je poznal, ne more ostati ravnodušen ob izgubi, ki nas je doletela z njegovim odhodom. Drugim pa bo ostal v zavesti predvsem s svojim delom, ki mu je bil predan z vsem srcem in pri katerem je izgorel svoje življenje. V kratko odmerjenem ustvarjalnem obdobju je objavil prek 130 bibliografskih enot, med njimi enajst monografij, od katerih je bila v svetu opažena zlasti znanstvena monografija o deževnikih Balkana in sosednjih območij. V letu 1997 je objavil kar dve knjigi: Plazilci Slovenije in Biotska raznovrstnost v Sloveniji, Slovenija - "vroča točka" Evrope. Znanstvene studije je pospremil z objavami prek 2000 lastnoročno izrisanih izvornih risb živalstva Slovenije.

Ob izgubi, ki je z Narcisovo smrtjo doletela njegove bližnje in stroko, nudi drobno iskrico tolažbe misel, da je svoje kratko življenje živel natanko tako, kot je želel: v razdajanju raziskovalnemu in pedagoškemu delu ter svojim bližnjim.

Darja Mihelič